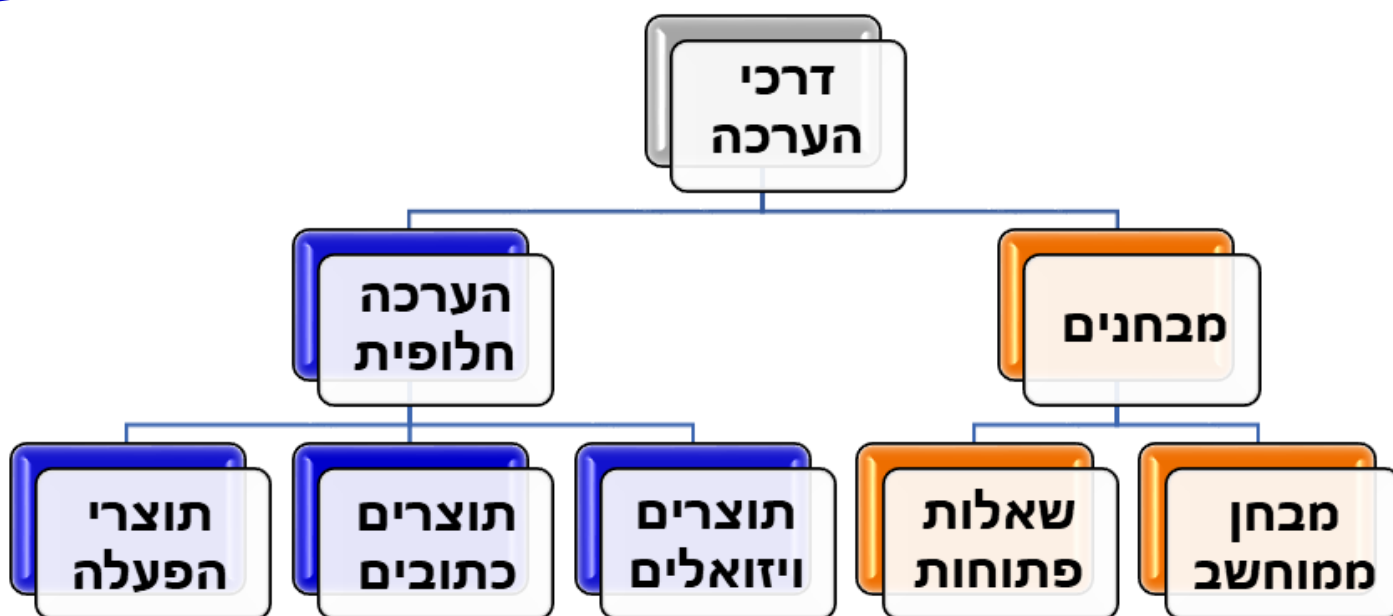

דרכי הערכה חלופיות בקורסים אקדמיים

דרכי עבודה אפשריות

הערכה חלופית

הערכה חלופית מושתתת על התפיסה כי מטרת ההערכה היא לבדוק את היכולת ליישם את הידע שרכשו הלומדים ואף לפתח ידע חדש. כלומר, הערכה חלופית מדגישה **הערכת מיומנויות חשיבה גבוהות ומגוונות** (יישום, חשיבה ביקורתית ורפלקטיבית, ניתוח ופרשנות, אנליזה, סינתזה, מטה-קוגניציה, יזמות ועוד), ופחות על זיכרון והצגת ידע בסיסי שנלמד בקורס.

לשם פיתוח הערכה חלופית איכותית יש לגבש:

- א. מטרות ביצוע ברורות ותוצר מוגדר** היטב (מבנה, היקף, דרישות אקדמיות, אופן הגשה ועוד).
- ב. מטלות הדורשות חשיבה מסדר גבוה**, משמעותיות, רלוונטיות ונוגעות לחיי הלומדים.
- ג. מטלות שמבוססות על זיקה** משמעותית לתכני הקורס.
- ד. קריטריונים ברורים** להערכה באמצעות בניית **מחוו** (מומלץ לשתף את הלומדים מראש במחוו).

הרחבה: דוגמאות וקישורים - הערכה חלופית

תוצרי כתיבה

הצעת רעיון למחקר/ניסוי בתחום (רקע תיאורטי, רציונל, תרומה וחידוש לתחום, שיטת המחקר/ניסוי, ...)

תכנון/ביצוע מחקר/ניסוי ודיווח על הממצאים (חשיבות לתובנות שעולות מהחקירה ולתרומה לתחום).

הצעה יוזמה או תכנית חינוכית חדשנית הנוגעת לידע שנרכש בקורס.

ניתוח של טקסטים (מאמרים/ספרים/כתבות/סרטונים/שירים/סיפורים ועוד) בהתאם לנלמד בקורס.

הצגה ודיון בסוגיה משמעותית בתחום (טיעונים בעד, טיעונים נגד, דרכים אפשריות לגישור, ...) כתיבת חיבור, נייר עמדה או מצגת הבוחנים סוגיות/אירועים/תופעות/תהליכים ועוד.

כתיבת מכתב רשמי לנמען הרלוונטי לנושא

כתיבת ראיון מבנים (שאלות ותשובות) עם דמות משמעותית בתחום

בניית תכנית לימודים (או יחידות שיעור) בהתאמה למאפייני המאה ה- 21.

בניית אגרון מונחים וכתיבת ערך לויקיפדיה

כתיבת רפלקציה אישית על תהליך הלמידה בקורס: תובנות, קשיים/אתגרים, דרכי התמודדות,

אסטרטגיות, נקודות משמעותיות, קישור ורלוונטיות ללומד (במישור המקצועי או האישי), התייחסות להיבטים רגשיים/קוגניטיביים/ חברתיים בלמידה, ועוד.

תוצרים ויזואליים

בניית **מפות חשיבה - מפת מושגים, תרשים זרימה** ועוד (מומלץ לכלול בתוך המפות קישורים בין המושגים ולעיתים אף הסברים). ניתן ליצור מפות חשיבה דיגיטליות בתוכנות שונות, כגון [Whimsical](#). **יצירת והצגת פוסטר/מצגת/קולאז'/סרטון/ספרון**. התוצר האמנותי יכול למשל להמחיש שאלת מחקר, תהליך חקר, תיאור אירוע, סוגיה משמעותית, ועוד. מומלץ שיהיה מלווה בהסבר מילולי. **יצירת "תערוכה דיגיטלית" של דמויות/אירועים.**

שרטוט של **תרשים** או הכנת **דגם**

פיענוח אינפוגרפיקה (ייצוג ויזואלי של מידע) או **קריקטורות** בהקשר לנושאי הקורס.

יצירת משחק תפקידים באמצעות המיזם הדיגיטלי To-Be Education - פלטפורמה המאפשרת להפוך את התכנים הלימודיים למשחק תפקידים, לבנות משחקי תפקידים ולשחק בהם. משחק זה יכול להציב דילמה, סוגיה או אירוע מנקודות מבט של דמויות/תיאוריות/תפיסות שונות. כאמצעי הערכה המרצה יכול לבנות תרחיש כלשהו לסטודנטים, או שהסטודנטים יבנו בעצמם תרחיש בהתאם לנלמד בקורס ו"ישחקו" את התפקידים השונים בדיון שיתפתי. פיתוח/בניית/תכנון של **אתר או יישומון** לצרכי הוראה, למידה או הערכה. הגשת **תלקיט עבודות (פורטפוליו) ו"תלקיט דיגיטלי"**. שימוש בתיק עבודות לצורך איסוף תוצרי הסטודנטים שהוכנו לאורך הקורס. לדוגמה, עבודת פרויקט יכולה להיות מחולקת למס' חלקים אותם יגיש הסטודנט במהלך הקורס (רעיון כללי, הצעה לפרויקט, ממצאים, דיון וכד'), כך שבסוף התהליך יתגבש תיק אלקטרוני המכיל את כל תוצרי הביניים. היתרון בתלקיט הוא האפשרות לראות תהליך למידה. [\(סיכום מאמר המציג שימוש בפורטפוליו בקרב סטודנטים למקצועות המדעים\)](#)

הרחבה נוספת - מאמר בנוגע להערכה באקדמיה:

לוי-ורד, ע' (2019). לפרוץ את גבולות ההערכה באקדמיה: הצעת קווים מנחים להערכת הלמידה. [רב-גוונים: למחקר ושיח, 17\(4\), 223-252.](#)

סדנאות המרכז להוראה ולמידה

[הערכת עמיתים – הקלטה ומצגת באתר המרכז להוראה ולמידה](#)

רוצים עזרה?
בכל שאלה, תהייה והתלבטות
אנחנו כאן, צוות המרכז להוראה ולמידה
דוא"ל: T.L.Center@beitberl.ac.il

